

Buskskvätta

Häckfågel i hela Sverige i öppna miljöer, främst på jordbruksmark men även i andra liknande miljöer. En betydande andel av Sveriges buskskvättor finns numera på hyggen och troligen har denna andel ökat i takt med att arten minskat på jordbruksmark. I stort sett gynnas buskskvättan av nuvarande skogsbruksmetoder med trakthyggesbruk. Flyttfågel.

Ekologiska krav

Buskskvättan häckar i olika öppna och trädfattiga miljöer, som hyggen, glest bevuxna myrar och i jordbrukslandskapet (oftast på betesmarker, sankängar, vid dikesrenar och liknande).

I skogsmark finns den enbart på hyggen som är relativt stora (i storleksordningen >5 hektar), om de inte ligger i anslutning till annan lämplig öppen mark. Den förekommer ytterst sällan på hyggen med täta fröträdsställningar. Arten föredrar ett medelhögt, varierat fältskikt med inslag av enstaka buskar, rotvältor och torrakor. God tillgång på låga utkiksposter för sång och födosök är mycket viktigt. Den försvinner när busk- och trädsiktet blivit för tätt och högvuxet, på hyggen oftast när föryngringen har blivit 2 meter hög.

Hyggeshäckande buskskvättor förekommer ofta i kanter mot myrar eller fuktstråk på hyggen, förmodligen för att där finns ett lämpligt fält- och buskskikt. Den accepterar dock även torrare platser om vegetationen i övrigt är den rätta. Boet läggs på marken i tät gräsvegetation.

Förutom vegetation som ger skydd och utsiktsplatser vill den ha lämpliga födosöksområden i form av mer lågvuxna eller kala partier.

Utbredning och regionala skillnader

Buskskvätta är utbredd över hela landet inklusive fjällen.

Indikator på skyddsvärd skog

Saknar signalvärde för skyddsvärda skogsmiljöer. I skogsmark förekommer buskskvättan enbart på hyggen.

Faktorer som missgynnar eller hotar arten

Buskskvättan är en öppenmarksart som i skogen är helt begränsad till hyggen och andra stora öppna områden, där den normalt uppträder under en begränsad period innan skogen vuxit sig tät.

Behov av hänsyn – allmänt

I normalfallet är god miljöhänsyn tillräckligt. Skogsbruk och andra storskaliga störningar som skapar öppna miljöer är en förutsättning för att arten ska kunna finnas på skogsmark. Arten gynnas av trakthyggesbruk, särskilt när man lämnar rikligt med buskar samt enstaka torrträd och undertryckta träd.

Miljöhänsyn vid skogsbruksåtgärder

- Spara ett visst inslag av undertryckta träd och buskar vid slutavverkning.
- Lämna en kantzon med buskar och träd mot åkermark vid avverkning eller andra skogsbruksåtgärder

Tips på ytterligare åtgärder som gynnar arten

- Undvik förröjning inför slutavverkning.

Områdesskydd och frivilliga avsättningar

Häckande buskskvätta är inte i behov av områdesskydd eller frivilliga avsättningar.

Skogsvårdslagstiftningen

- Ta inte bort äldre vindfällen, högstubbar och torrakor, äldre träd vid ägogränser och myrstackar, m.m. (SKSFS 7:8).
- Lämna en skyddszon utmed sjöar, vattendrag, kulturmiljöer eller mot öppen jordbruksmark, oplanterad eller planterad med löv (SKSFS 7:22).

Lästips

Artfakta för buskskvätta. ArtDatabankens webbplats,
<http://artfakta.artdatabanken.se/taxon/102995>.

Artfaktablad för buskskvätta, SOF-Birdlife <http://birdlife.se/sveriges-ornitologiska-forening/fagelskydd/jordbruk/lantbrukare-fagelskadare/artfaktablad/>

Populationsstorlek: 250 000 par

Populationsutveckling:

1980–2012: minskning 43 %

2001–2012: minskning 23 %

Rödlistestatus 2015: Nära hotad (NT)

Fågeldirektivets Bilaga 1: Nej

